

Львівський інститут
Приватного акціонерного товариства
«Вищий навчальний заклад
«Міжрегіональна Академія управління персоналом»
(назва навчального підрозділу)

Кафедра психології та соціально-гуманітарних наук

Затверджую:

Заступник директора з
навчально-методичної та
виховної роботи

к.е.н., доц. Парфенюк Є. І.
(ПІБ)

30.08.2024 р.

Схвалено на засіданні кафедри психології
та соціально-гуманітарних наук
(назва кафедри)

Протокол № 01/24/25 від 29.08.2024 р.
Зав. кафедри _____

(підпис)
к.психол.н. Компанович М. С.
(ПІБ)

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ»**

Спеціальності: **073 Менеджмент**

Освітнього рівня: **перший (бакалаврський) рівень**

Освітньої програми: **«Менеджмент»**

Спеціалізація: _____

Львів 2024

Розробник силябусу навчальної дисципліни:

Маліцький Віктор Казимирович – кандидат біологічних наук,
доцент кафедри психології та соціально-гуманітарних наук

Викладач:

Маліцький Віктор Казимирович – кандидат біологічних наук,
доцент кафедри психології та соціально-гуманітарних наук

Силябус розглянуто і затверджено на засіданні кафедри
психології та соціально-гуманітарних наук
Протокол від 29.08.2024 р. № 01/24/25

Завідувач кафедри

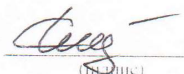

(підпис)

М. С. Компанович

Силябус погоджено з гарантом (керівником) освітньої програми
«Менеджмент»
(назва освітньої програми)

29.08.2024 р.

Керівник (гарант) освітньої програми

(підпис)

О. Б. Стефанишин

Силябус перевірено

29.08.2024 р.

Заступник директора з

навчально-методичної та виховної роботи

(підпис)

С. І. Парфенюк

**ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»
Львівський інститут
Кафедра психології та соціально-гуманітарних наук**

Назва дисципліни	Безпека життєдіяльності
Викладач (-і)	<i>Малицький Віктор Казимирович</i>
Портфоліо викладача (-ів)	https://li-maup.edu.lviv.ua/kafedry/kafedra-psykholohiyi/osobovyy-sklad/k-b-n-dots-kafedry-psykholohiyi-malitsky-viktor-kazyrovych/
Контактний тел.	067-720-41-42
Е-mail:	malickiviktor@gmail.com
Сторінка дисципліни на сайті	https://li-maup.edu.lviv.ua/kafedry/kafedra-menedzhmentu-ekonomiky-ta-turyzmu/navchalno-metodychne-zabezpechennya-1y-bakalavrskyy-riven/sylabusy-osvitnikh-komponentiv/vybirkovi-spetsialnosti-073-menedzhment/bezpeka-zhyttyediyalnosti/
Консультації	середа, 2 години, 13.00-14.30, ауд. 210

1. Коротка анотація до дисципліни. Навчальна дисципліна «Безпека життєдіяльності» належить до вибіркових дисциплін циклу загальної підготовки, вивчення якої передбачено за освітньо-професійною програмою підготовки фахівців освітнього ступеня – бакалавр.

Невпинне посилення негативного впливу діяльності людини на природу, на виробничу і побутову сфери, зумовлює доцільність вивчення дисципліни «Безпека життєдіяльності».

Забруднення довкілля, виробництво нових, невідомих раніше речовин, генетична модифікація сільськогосподарських рослин, застарілість виробничого обладнання і технологічних процесів, використання в побуті багатьох хімічних препаратів і різних механізмів зумовлюють потребу вивчення чинників впливу на стан здоров'я людини, дослідження методів і прийомів можливого зменшення їхнього впливу.

БЖД – комплексна дисципліна, спрямована на надання студентам базових знань з проблеми забезпечення оптимальних умов існування людини у природному та техногенному середовищі. Вивчення дисципліни передбачає знання базових понять, термінів та категорій з біології, екології та безпеки життєдіяльності, з'ясування взаємозв'язків між явищами і процесами природного та техногенного походження, ролі людини у їх трансформаціях, розуміння сутності основних законів, які діють у суспільстві та природі.

У курсі даної дисципліни привертається увага студентів до такого основного виду діяльності як трудова діяльність, що передбачає підготовку студентів до розуміння значущості і дотримання правил охорони праці в різних сферах. Важливим є те, що дисципліна дає можливість розкрити та порівняти механізми функціонування людини в природному і трансформованого середовища, дослідити проблему раціонального використання природних ресурсів та вирішити проблему забезпечення збереження здоров'я людини.

Предметом безпеки життєдіяльності є діяльність людини в умовах природного та трансформованого середовища та формування навичок індивідуальної психологічної захищеності у разі небезпеки.

2. Мета: сформувати у студентів теоретичні знання, що стосуються особливостей взаємовпливу соціуму та довкілля, сприяти осмисленню ними визначених проблем для безпечного життя та діяльності людини; дослідити основні види взаємовпливу суспільства та середовища – природного і техногенного, виробництва та побуту; гігієну довкілля та наслідки впливу діяльності людини на нього в умовах підвищення ефективності виробництва і зростання добробуту людей.

Завдання:

- сформувати сучасні уявлення про безпеку життєдіяльності;
- поглиблено вивчити студентами основних законів та механізмів співіснування людини в умовах природного та трансформованого середовища при господарській діяльності і побуті;
- формувати практичних умінь і навичок сучасної людини у її взаємодії з природою та у сферах діяльності;
- опанувати вмінням приймати виважені рішення в інтересах зростання власного і суспільного достатку та забезпечення безпеки на виробництві та побуті;
- розвиток вміння пристосовуватися до складних і мінливих природних умов та за техногенного впливу;
- сформувати навички адекватно діяти в умовах трансформованих умов існування;
- сформувати навички безпечних умов праці.

3. Формат курсу: очний (*offline*)

4. Програмні результати навчання (інтегральні, фахові компетентності):

Табл. 1

Компетентність	Ступінь сформованості компетентності	Оцінювання
Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне (усні виступи та презентації, рольові ігри). Підсумкове (залік у формі бесіди, рефлексія)
Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу І суспільство та у розвитку суспільства, техніки І технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне (усні виступи, презентації, вирішення життєвих ситуацій)
Цінування та повага різноманітності та мультикультурності	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне (усні виступи, презентації, формування мережі для збору, переробки й передачі інформації; для вирішення

		окремих дидактичних завдань)
Здатність діяти соціально відповідально і свідомо	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Поточне (семінар-круглий стіл), рубіжне (оцінювання індивідуальних завдань-кейсів у формі презентації) Підсумкове (залік у формі бесіди, рефлексія)

5. Тривалість курсу.

90 годин (3 кредити ЄКТС), з них: 34 години аудиторної роботи; 56 годин – самостійної роботи – для студентів денної форми навчання;

90 годин (3 кредити ЄКТС), з них: 6 годин аудиторної роботи; 84 годин – самостійної роботи – для студентів заочної форми навчання;

залік (проводиться на останньому семінарському занятті).

6. Статус дисципліни: *вибіркова циклу загальної підготовки.*

7. Пререквізити: базується на знаннях, сформованих у межах загальної середньої освіти.

8. Технічне й програмне забезпечення / обладнання– мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення аудиторних занять, доступ аспірантів до Інтернету.

9. Політика курсу:

- Передбачає роботу в команді.
- Виконання завдань у встановлений термін.
- Відпрацювання пропущених занять можливе під час самостійної підготовки та консультацій викладача.
- Дотримання студентами академічної доброчесності.
- Презентації та доповіді мають бути авторськими і оригінальними.
- Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

10. Зміст дисципліни: Курс складається з **двох змістових модулів**. Кожен модуль, у свою чергу, складається з лекційної та семінарської/практичної частин:

- **Змістовий модуль 1** «Система безпеки життєдіяльності у природному середовищі» (лекційні теми 1-6, семінарські та практичні теми 1-5);

- **Змістовий модуль 2** «Прикладні аспекти безпеки життєдіяльності та її фахове спрямування» (лекційні теми 7-10, семінарські та практичні теми 6-7).

11. Форми і методи навчання.

Основними видами навчальних аудиторних занять є **лекції, семінарські заняття, консультації**.

При викладанні **лекційного матеріалу** передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як: лекція-бесіда лекції-дискусії, проблемна лекція, лекція з застосуванням техніки зворотного зв'язку.

Лекція-бесіда – запитання до аудиторії, запрошення до колективного дослідження – швидка «мозкова атака».

Лекція-дискусія – метод групового обговорення проблеми з метою з'ясування істини шляхом зіставлення різних думок, спосіб організації спільної діяльності з метою інтенсифікації процесу ухвалення рішення в групі. Студентам можуть пропонуватися мікроситуації, які демонструються аудиторії усно або у вигляді відео-запису тощо).

Викладач активізує діалог за допомогою спеціально спрямованих запитань, підказок, зіставленням різних поглядів, а іноді й їх зіткненням.

Проблемна лекція – «співавторство» у вирішенні проблемних задач.

Лекція з застосуванням техніки зворотного зв'язку – отримання даних від усієї групи студентів на поставлене запитання з використанням технічних можливостей.

Семінарські/практичні заняття присвячуються виконанню кейсів, розгляду конкретних ситуацій, пошуковий семінар, роботі в командах (малих групах) з презентацією результатів (у тому числі із застосуванням рольових ігор з демонстрацією набутих навичок), семінар генерації ідей, семінар-«круглий стіл», рефлексивний семінар.

На практичних заняттях формуються практичні навички маніпуляції, виконання вказівок, спрямованих на досягнення запланованих результатів; проводиться моніторинг впливу факторів на довкілля, визначається оцінка заподіяної шкоди від забруднення довкілля тощо.

Студенти працюють з інформацією вдома, зокрема з використанням мережі Інтернет (*див. рекомендовану літературу*), під час занять виконують усні та письмові завдання, виступає з доповідями і презентаціями, підготовленими як групою так і індивідуально, моделюється поведінка у конкретних професійних ситуаціях. Програмою курсу передбачено такі проекти:

- виступ за темою індивідуального завдання-кейса у формі презентації;
- виступ-інформування за темами семінарських занять;
- семінар з індивідуальною та груповою роботою;
- семінар у формі дебатів.

12. Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП»»(<https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view>).

Система оцінювання навчальних досягнень

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	6	6	4	4
Відвідування семінарських занять	1	5	5	2	2
Робота на семінарському занятті	10	5	50	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-
Разом	-	-	91	-	56
Максимальна кількість балів:			147		
147:100=1,47. Студент набрав X балів; Розрахунок: X:1,47 = загальна кількість балів.					

13. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Самостійна робота включає дослідження електронних джерел, пошук друкованих публікацій (наукові праці, статті у періодичних виданнях, документи, офіційні звіти, статистичні матеріали, законодавчі та інші нормативно-правові акти за дисципліною).

Критерії оцінювання:

- змістовність – 3 бали
- відповідність темі та вимогам оформлення – 2 бали.

Сюди ж відносять написання рефератів. Критеріями оцінювання рефератів є: повнота розкриття теми – 3 бали; аналіз точок зору за різними авторами та науковими джерелами і підходами до вивчення проблеми – 2 бали; правильність оформлення роботи – 1 бал.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 5 балів.

14. Форми проведення поточного, рубіжного (модульного) контролю та критерії оцінювання.

Поточний контроль відбувається впродовж вивчення дисципліни на семінарських заняттях у формі: семінарів-круглих столів та семінарів з індивідуальною роботою. Під час поточного контролю оцінюються такі компоненти:

- повнота відповіді – 3 бали;
- аналіз різних точок зору, джерел літератури, підходів до вивчення проблеми (питання) – 5 балів;
- вільне володіння інформацією, відповіді на додаткові запитання – 2 бали.

Максимальна кількість балів – 10 балів.

Рубіжний (модульний) контроль відбувається в кінці вивчення блоків змістових модулів і здійснюється у вигляді виконання індивідуальних завдань-кейсів у формі презентації за тематикою самостійного вивчення матеріалу відповідного змістового модуля (5 хв. зі слайдами). Під час рубіжного (модульного) контролю оцінюються такі компоненти:

- слайди до презентації – 5 балів
- повнота розкриття теми, висвітлення сучасної проблематики, аналіз різних концепцій, підходів, ідей – 10 балів
- якість оформлення бібліографічних даних, науковий стиль – 5 балів
- самостійність та креативність – 5 балів

Максимальна кількість балів – 25 балів.

15. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання: Залік.

16. Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C	задовільно	
68-74	D		
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

17. Рекомендовані джерела (література):

Основна (базова):

1. Безпека життєдіяльності : підручник / Щ. Запорожець, В. Заплатинський, Б. Халмурадов, В. Применко та ін. Київ : ЦУЛ, 2024. 448 с.
2. Безпека життєдіяльності та охорона праці : підручник / кол. авт.: В. В. Сокуренько, О. М. Бандурка, Н. В. Внукова та ін. ; авт. кол. ; за ред. В. В. Сокуренька ; Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2021. 308 с.
3. Вістун І. П., Кочубей В. І. Безпека життєдіяльності : підручник. Суми : Університетська книга, 2023. 560 с.

Додаткова:

4. Безпека в надзвичайних ситуаціях : конспект лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / І. А. Черепньов, Л. А. Пісня ; Держ. біотехнолог. Ун-т. Харків : ДБТУ, 2024. 240 с.
5. Безпека життєдіяльності та охорона праці : навч. посіб. / уклад. Л. В. Мелех. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 219 с.
6. Грибан В. Г., Фоменко А. Є., Казначеев Д. Г. Безпека життєдіяльності та охорона праці : підручник. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. 388 с.
7. Зацарний В. В., Левченко О. Г., Праховнік Н. А. Безпека життєдіяльності та цивільний захист : підручник. Київ : Каравела, 2023. 438 с.
8. Інструкція з безпеки життєдіяльності в умовах воєнного стану / Комунал. заклад «Харківська обласна Мала академія Харківської обласної ради». URL : <http://khom.org.ua/%D1%96%D0%BD%D1%81%D1%82%D1%80%D1%83%D0%BA%D1%86%D1%96%D1%8F-%D0%B7-%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D0%B8-%D0%B6%D0%B8%D1%82%D1%82%D1%94%D0%B4%D1%96%D1%8F%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82-6/>

Нормативно-правові акти :

1. Основи законодавства України про охорону здоров'я : Закон України від 19 лист. 1992 р. № 2801-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 1993, № 4, ст. 19. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>
2. Про затвердження Інструкції про порядок взаємодії між Державною службою України з надзвичайних ситуацій, Національною поліцією України та Національною гвардією України у сфері запобігання і реагування на надзвичайні ситуації, пожежі та небезпечні події : Наказ МВС України від 22.08.2016 р. № 859. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1254-16#Text>
3. Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту : Постанова Кабінету Міністрів України від 09.01.2014 р. № 11. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/11-2014-%D0%BF#Text>
4. Про затвердження типових положень про функціональну і територіальну підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту : Постанова Кабінету Міністрів України від 11.03.2015 р. № 101. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/101-2015-%D0%BF#Text>
5. Про правовий режим надзвичайного стану : Закон України від 16.03.2000 р. № 1550-ІІІ. *Відомості Верховної Ради України*, 2000, № 23, ст. 176. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14#Text>

Інформаційні ресурси:

1. <https://zakon.rada.gov.ua> > laws >
2. Журнал Безпека життєдіяльності. URL : <http://presa.ua> > безпека-zhittedijalnosti
3. Фізіологічні, психологічні та соціальні особливості життєдіяльності людини. URL : https://www.lnu.edu.ua/life-safety/wp-content/uploads/2015/10/BZhD_Part_2.pdf
4. Adelaide's workplace safety and fire advisors// Work Life Safety Systems. URL : <https://wlss.com.au/>

5. Nevdakh V.V., Antoshin A.A., Zuikov I. E. Simulation of initial stage of stationary flame fire in indoor areas// Science & Technique, 2014. URL : https://sat.bntu.by/jour/article/view/59?locale=en_
6. Man-made and Technological Hazards/ Words into Action Guidelines. URL : https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/54153_23062017wiammtechguideconsultativev.pdf
7. Mental Health: Maintaining a Healthy Lifestyle / AKA-NAMI Partnership, 2015. URL : www.nami.org/aka
8. Varii Myron J. et al. Organisational Climate of State-Owned Enterprise and Efficiency of Managing and Organisation/ Myron J. Varii, Olena A. Leshchynska, Stefaniia S. Makarenko, Alla V. Oliinyk, and Halyna M. Zakalyk // Journal of Advanced Research in Law and Economics, September, 2019. Volume X, Fall, 6(44): 1869–1883. URL : <https://journals.aserspublishing.eu/jarle/article/view/4933>
9. Voss Emma. Common Workplace Accidents and How to Prevent Them / Injuries and Illness, Personnel Safety// EHS Daily Advisor. Oct 18, 2019. URL : <https://ehsdailyadvisor.blr.com/2019/10/common-workplace-accidents-and-how-to-prevent-them/>

V. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «Безпека життєдіяльності»

Разом: 90 год., з них 20 год. – лекції, 14 год. – семінарські заняття, самостійна робота – 56 год.

Кількість балів за семестр	147 балів									
Модулі	Змістовий модуль I. Система безпеки життєдіяльності у природному середовищі (91)						Змістовий модуль II. Прикладні аспекти безпеки життєдіяльності та її фахове спрямування (56)			
Лекції	1 (1 бал)	2 (1 бал)	3 (1 бал)	4 (1 бал)	5 (1 бал)	6 (1 бал)	7 (1 бал)	8 (1 бал)	9 (1 бал)	10 (1 бал)
Теми лекцій	Предмет і методи безпеки життєдіяльності. Організація функціонування системи безпеки життєдіяльності людини	Ризик-орієнтований підхід до безпеки життєдіяльності людини	Природне середовище – важлива складова життєдіяльності людини. Гігієна довкілля	Особливості функціонування організму людини. Фізіологічна та психологічна надійність людини	Безпека харчових продуктів і продовольчої сировини	Чинники біосфери, їх комплексний вплив на життєдіяльність людини	Техногенне середовище – середовище життя і діяльності людини	Виробничі фактори, їх дія та заходи зменшення шкідливого впливу на людину	Сприятливі та небезпечні фактори соціального середовища існування людства. Небезпечні захворювання	Надзвичайні ситуації та їх вплив на життєдіяльність людини
Семінарські і практичні заняття	1 (10+1 балів)	2 (10+1 балів)	3 (10+1 балів)	4 (10+1 балів)		5 (10+1 балів)	6 (10+1 балів)		7 (10+1 балів)	
Теми семінарських і практичних занять	Предмет, завдання, основні поняття безпеки життєдіяльності	Законодавче забезпечення системи безпеки життєдіяльності людини	Безпека і небезпека, надійність та ризик життєдіяльності людини	Визначення рівня безпеки харчових продуктів і продовольчої сировини		Комплексний вплив чинників довкілля на життєдіяльність	Негативні виробничі фактори та шляхи зменшення техногенного впливу на людину		Визначення впливу на життєдіяльність людини природних, техногенних, соціально-політичних надзвичайних ситуацій	
Самостійна робота	1 (5 балів)						2 (5 балів)			
Поточний контроль	модульна контрольна робота №1 (25 балів)						модульна контрольна робота №2 (25 балів)			
Підсумковий контроль	Розрахунковий коефіцієнт: 1,47									